

18-25  
JANUARI 2025

SVERIGES KRISTNA RÅD  
BJUDER IN TILL EKUMENISKA  
BÖNEVECKAN. WWW.SKR.ORG



EKUMENISKA BÖNEVECKAN 2025

# TRORDU DETTA?



*Material till*

# BÖNEVECKAN FÖR KRISTEN ENHET

”Tror du detta?”  
(*Johannesevangeliet 11:17–27*)

Gemensamt framtaget och publicerat av  
Påvliga rådet för främjande av kristen enhet och  
Kyrkornas världsråds kommission för Faith and Order

# Till alla som organiserar böneveckan för kristen enhet

## Sökandet efter enhet året runt

På norra halvklotet har det blivit tradition att fira Böneveckan för kristen enhet under perioden 18–25 januari. Det var Paul Wattson som 1908 föreslog datumet eftersom de ligger mellan festdagarna för Petrus och Paulus, och därför har en symbolisk betydelse. På södra halvklotet, där januari infaller under semestertider, hittar kyrkorna ofta andra dagar att fira böneveckan, till exempel runt pingst (som Faith and Order-kommissionen föreslog 1926), vilket även det är en symbolisk tid för Kyrkans enhet.

Med tanke på behovet av flexibilitet inbjuder vi er att när som helst under året använda detta material för att uttrycka den gemenskap som kyrkorna till viss grad redan har upp nått, och för att be tillsammans för den fullständiga enhet som Kristus vill att vi ska ha.

## Anpassning av texten

Vi vill gärna att det material vi erbjuder här anpassas för att kunna användas i olika lokala situationer. Hänsyn bör tas till lokala liturgiska och andliga uttryck, liksom det sociala och kulturella sammanhanget som helhet. Sådana anpassningar bör helst göras i ekumeniskt samförstånd. På vissa platser finns redan ekumeniska nätverk som kan arbeta med en sådan anpassning av materialet. På andra platser hoppas vi att behovet av att anpassa det kan vara en sporre till att skapa sådana nätverk.

## ÅRETS BIBELTEXT

### *Johannesevangeliet 11:17–27*

När Jesus kom dit fann han att Lasaros redan hade legat fyra dagar i graven. Betania låg inte långt från Jerusalem, ungefär en halvtimmes väg, och många judar hade kommit ut till Marta och Maria för att trösta dem i sorgen över brodern. När Marta hörde att Jesus var på väg gick hon och mötte honom. Men Maria satt kvar hemma. Marta sade till Jesus: ”Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om.” Jesus sade: ”Din bror kommer att uppstå.”

## Användning av materialet för Böneveckan

- För kyrkor och församlingar som markerar Böneveckan genom att fira en enda gemensam gudstjänst föreslår vi en ordning för en sådan ekumenisk gudstjänst.
- Kyrkor och församlingar kan också infoga delar av materialet för Böneveckan i sina egna gudstjänster. Böner från den ekumeniska gudstjänsten, ”de åtta dagarna” och ett urval av ytterligare böner kan användas på ett sätt som passar i olika sammanhang.
- Församlingar som firar Böneveckan i sina böner varje dag under veckan kan hämta material från det som finns samlat under ”de åtta dagarna”.
- De som vill genomföra bibelstudier kring temat för Böneveckan kan utgå från bibeltexterna och reflektionerna som finns under ”de åtta dagarna”. Varje dag kan samtalen, som i år också innehåller en utmaning, leda till en avslutande stund med förbön.
- För dem som önskar be enskilt kan materialet utgöra ett stöd för bönerna. De kan påminna sig om att de gör det i gemenskap med människor över hela jorden som ber för en större synlig enhet i Kristi kyrka.

Marta svarade: ”Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen.” Då sade Jesus till henne: ”Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö. Tror du detta?” Hon svarade: ”Ja, herre, jag tror att du är Messias, Guds son, han som skulle komma hit till världen.”

*Bibel 2000*

# INNEHÅLL

INTRODUKTION TILL ÅRETS TEMA .....	5
INSTRUKTIONER TILL ER	
SOM FÖRBEREDER GUDSTJÄNSTEN .....	7
GUDSTJÄNSTORDNING .....	8
BIBELREFLEKTIONER OCH BÖNER	
FÖR DE ÅTTA DAGARNA .....	11
KOMMUNITETEN I BOSE .....	18

# Introduktion till årets tema

*”Tror du detta?”*

*(Johannesevangeliet 11:26)*

Böner och reflektioner för Böneveckan för kristen enhet 2025 har tagits fram av bröderna och systrarna i den monastiska gemenskapen Bose i norra Italien. I år är det 1700 år sedan det första ekumeniska kyrkomötet hölls i Nicea nära Konstantinopel 325 e Kr. Högtidlighållandet av det innebär ett unikt tillfälle att reflektera över och fira de kristnas gemensamma tro, som uttrycks i den trosbekännelse som formulerades under kyrkomötet; en tro som alljämt är levande och bär frukt. Böneveckan 2025 innebär en inbjudan att ösa ur detta gemensamma arv och att fördjupa oss mer i den tro som förenar alla kristna.

## Kyrkomötet i Nicea

Vid kyrkomötet i Nicea, som kejsar Konstantin sammankallade till, deltog enligt traditionen 318 kyrkoledare, främst från öst. Kyrkan hade varit dold och förföljd, och kunde nu börja framträda mer öppet, men fick erfara hur svårt det var att dela samma tro i den tidens olika kulturella och politiska sammanhang. Överenskommelsen om texten i trosbekännelsen handlade om att definiera de väsentliga gemensamma grunderna för att bygga lokala församlingar som erkände varandra som systerkyrkor, samtidigt som man ömsesidigt respekterade varandras olikheter.

Oenigheter som hade uppstått bland kristna under de föregående årtiondena hade ibland urartat till allvarliga konflikter. Dessa tvister handlade om vitt skilda frågor: Kristi natur i förhållande till Fadern; frågan om ett gemensamt datum för att fira påsk och dess förhållande till den judiska påsken; motstånd mot teologiska åsikter som betraktades som splittrande; och frågan om hur man skulle kunna ta emot troende som hade övergett tron när förföljelser härjat.

Den text för trosbekännelsen som antogs använde första person plural: ”Vi tror...”. Den formen betonade att man ville uttrycka en gemensam tillhörighet. Bekännelsen delades upp i tre delar som tog upp de tre personerna i treenigheten, följt av en avslutning som fördömde påståenden som betraktades som heretiska. Texten i denna trosbekännelse reviderades och utökades vid kyrkomötet i Konstantinopel år 381 e.Kr., där fördömelserna ströks. Detta är den form för trosbekännelsen som kristna kyrkor idag känner igen som den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen, ofta kallad den nicenska trosbekännelsen.

## Från 325 till 2025

Trots att man vid konciliet i Nicea beslutade hur påskens datum skulle beräknas, ledde olika tolkningar till att högtiden ofta kom att firas på olika datum i öst och väst. Även om vi fortfarande väntar på den dag då vi årligen får ett gemensamt påskfirande, kommer ändå denna stora högtid att firas på samma datum av kyrkorna i både öst och väst genom ett lyckligt sammanträffande – just under detta jubileumsår 2025.

Betydelsen av det frälsningsskeende som alla kristna kommer att fira på påskdagen, den 20 april 2025, har inte förändrats under de sjuttonhundrade år som gått. Böneveckan för kristen enhet är en möjlighet för kristna att utforska detta levande arv på nytt och tillägna sig det på sätt som överensstämmer med samtida kulturer, som idag är ännu mer varierande än den kristnade världen var under kyrkomötet i Nicea. Att leva ut den apostoliska tron tillsammans idag handlar inte om att blåsa nytt liv i de teologiska kontroverser som fanns på den tiden, och som har fortsatt genom århundradena, utan snarare en andäktig omläsning av de bibliska grundvalarna och kyrkliga erfarenheterna som ledde till kyrkomötet och dess beslut.

## Bibeltext för Böneveckan

Det var med detta i åtanke som den huvudsakliga bibeltexten valdes – Johannes 11:17–27. Temat för veckan, ”Tror du detta?” (v 26), tar sitt avstamp i den dialog Jesus och Marta hade med varandra när Jesus besökte Martas och Marias hem i Betania efter att deras bror Lasaros dött, så som evangelisten Johannes berättar.

Det står i Johannesevangeliet, i början på samma kapitel, att Jesus älskade Marta, Maria och Lasaros (v 5), men när han fick höra att Lasaros var svårt sjuk sa Jesus att den sjukdomen inte skulle ”leda till döden” utan att Guds son skulle bli ”förhålligad genom den” (v 4), och han stannade kvar där han var i två dagar till. När Jesus till sist kom till Betania, trots att han varnades för risken att bli stenad där (v 8), ”hade Lasaros redan legat fyra dagar i graven” (v 17). Martas ord till Jesus är ett uttryck för den besvikelse hon kände över att han dröjde så länge, kanske med en ton av förebråelse: ”Herre, om du hade varit här, hade min bror inte dött” (v 21). Men hennes utrop följs omedelbart av att hon uttrycker sin tillit till Jesu räddande kraft: ”Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om” (v 22).

När Jesus försäkrar henne att hennes bror ska uppstå igen (v 23), svarar hon genom att bekräfta sin tro: ”Jag vet att han skall uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen” (v 24). Jesus leder henne ett steg längre, genom att förklara sin makt över liv och död och avslöja att han är Messias. ”Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig skall leva om han än dör, och den som lever och tror på mig skall aldrig någonsin dö” (v 25–26). Efter detta häpnadsväckande påstående utmanar Jesus Marta med en mycket direkt och djupt personlig fråga: ”Tror du detta?” (v 26).

Liksom Marta kunde inte heller de första generationerna av kristna förbli likgiltiga eller passiva när Jesu ord rörde vid och uttrannsakade deras hjärtan. De sökte uppriktigt att ge ett begripligt svar på Jesu fråga, ”Tror du detta?” Fäderna i Nicea strävade efter att hitta ord som skulle ge utrymme åt hela mysteriet med sin Herres inkarnation och lidande, död och uppståndelse. I väntan på hans återkomst kallas kristna runt om i världen att tillsammans vittna om denna tro på uppståndelsen, som för dem är källan till hopp och glädje, att delas med alla folk.

### Den ekumeniska gudstjänsten

Under detta jubileumsår för kyrkomötet i Nicea är den ekumeniska gudstjänsten under Böneveckan centrerad kring vad det innebär att tro och kring att bekräfta tron, både personligt och gemensamt, både ”Jag tror” och ”Vi tror”. Som en del av gudstjänstens inledning läser tre textläsare och församlingen i dialogform den bibeltext från vilken veckans tema är hämtat: den utmanande frågan ”Tror du detta?” Därefter ges en kort introduktion om det första ekumeniska kyrkomötet, och sedan leder en inledande bön inspirerad av Clemens av Rom (ca 35–99 e Kr) över till läsningar ur Gamla och Nya testamentet.

Efter predikan fortsätter dialogen mellan textläsare och församling, som ett eko av dialogen mellan Jesus och Marta. Deltagarna inbjuds att fira sin gemensamma tro genom att ta emot ett ljus och dela ljuslågan med varandra som en

symbol för den uppståndne Kristus ljus. Sedan stämmer de tillsammans in i den nicenska trosbekännelsen

Vi ber förbönerna, som är baserade på patristiska<sup>1</sup> skrifter från andra till åttonde århundradet, som samtidigt handlar om kallelsten att växa i tro och att vittna om Gud – Fader, Son och helig Ande – tillsammans, i världen. Alla som är närvarande ber sedan Herrens bön tillsammans och vi sänds ut med en välsignelse.

### Material för varje dag under Böneveckan

De texter som föreslås för personlig eller gemensam bön för var och en av de åtta dagarna är två bibelläsningar och en psaltarpsalm. De bibliska texterna för varje dag belyser huvudteman i den nicenska trosbekännelsen.

- Dag 1:** Gud som råder över universum: faderskap och omsorg
- Dag 2:** Skapelsen som Guds verk
- Dag 3:** Sonens inkarnation
- Dag 4:** Påskmysteriet: Jesu inkarnation, lidande, död och uppståndelse
- Dag 5:** Anden: livets och glädjens givare
- Dag 6:** Kyrkan: de troendes gemenskap
- Dag 7:** Dopet in i Herrens död och uppståndelse
- Dag 8:** Väntan på riket och det kommande livet

I stället för att skriva nya reflektioner har vi låtit bibeltexterna åtföljas av korta patristiska läsningar från olika geografiska områden och kyrkliga traditioner (grekiska, syriska, armeniska och latinska). Syftet med att välja dessa korta texter är att erbjuda en inblick i det kristna tänkandet under det första årtusendet och på så sätt placera Niceamötets definitioner både i de sammanhang som gav upphov till dem och i de sammanhang som påverkades av dem. Förböner och reflektioner för varje dag inbjuder oss att aktualisera innehållet i den gemensamma tro som delats och firats i alla tider och runt hela jorden och att se med tacksamhet på den.

<sup>1</sup> Av tidiga kristna författare.

# Instruktioner till er som förbereder gudstjänsten

I år har det ekumeniska firandet förberetts av kommuniteten i Bose, ett ekumeniskt kloster med både bröder och systrar i norra Italien. Eftersom vi firar att det har gått 1 700 år sedan kyrkomötet i Nicea utgör den nicenska trosbekännelsen en mittpunkt i gudstjänsten i år.<sup>2</sup> I linje med detta är årets bibelläsningar fokuserade på tro.

I Bose präglas det gemensamma livet av en regelbunden böneritm. När klockorna kallar systrar, bröder och gäster till bön, samlas alla i kyrkan. Om det lämpar sig i ert lokala sammanhang, föreslår vi att gudstjänstdeltagarna, innan de intar sina platser, välkomnas och sedan väntar i små grupper på olika angivna platser runt om gudstjänstrummet. Gudstjänsten börjar med att alla närvarande församlas för att tillsammans meditera över den inledande bibeltexten. Denna samlade gemenskap bjuds sedan in att reflektera över berättelsen om Marta som bekänner sin tro på Jesus enligt Johannes 11:17–27. Under en tyst stund, som speglar klostrets praxis i Bose, uppmanas var och en att sitta med Jesus provokativa fråga till Marta: ”Tror du detta?” Vi föreslår att ni tar god tid för denna tysta stund – upp till fem minuter – men vi förstår samtidigt att praktiska överväganden måste göras i olika sammanhang.

Som svar på ordets förkunnelse bekräftar vi vår tro tillsammans genom att högtidligt stämma in i den nicenska trosbekännelsen. Denna stund markeras av att vi med varandra delar ljuset från Kristus, som symboliseras av tända ljus. Ljuset delas ut och ljuslågan sprids framifrån och vidare till hela den församlade gemenskapen. Vi står upp tillsammans som världens ljus, förenade i kärlek, och bekräftar: ”Jag tror...”. Vid gudstjänstens avslutning placeras de tända ljusen tillsammans i en lämplig och säker behållare för att brinna tillsammans som en påminnelse om vårt fortsatta uppdrag för kristen enhet.

Ett annan utmärkande drag i årets gudstjänst är att texter av tidiga kristna författare finns med, främst i förbönerna. I Bose är dessa författare en levande källa för systrarnas och brödernas gemensamma liv. De återspeglar inte bara den gemensamma tron före och efter Nicea, utan också den mångfald av språk, kulturer och spiritualitet som präglade den tidiga Kyrkan.

Texterna som tilldelats ledaren (L) kan delas mellan olika präster, pastorer och andra representanter från de olika traditioner som är närvarande. Likaså kan texter som tilldelats

en textläsare (T) fördelas bland flera personer.

Sändningen och välsignelsen kan förkunnas gemensamt av präster/pastorer/representanter från de olika närvarande tros gemenskaperna.

*En kommentar om den version av trosbekännelsen som används i detta material:*

Ordalydelsen i trosbekännelsen som ingår i den ekumeniska gudstjänsten är den version av den nicensk-konstantinopolitanska trosbekännelsen som normalt används under generalförsamlingarna för Kyrkornas världsråd och i andra ekumeniska sammanhang.<sup>3</sup> I hänvisningen till den helige Ande<sup>4</sup> uteläts den så kallade *filioque*-formuleringen – ”och Sonen” – efter frasen ”som utgår från Fadern”. Formuleringen fanns inte med i trosbekännelsens text när den antogs vid kyrkomötet i Nicea (325) eller vid kyrkomötet i Konstantinopel (381), men tillkom i väst på 600-talet för att understryka Sonens gudomlighet i motsats till den arianska heresin. Uttrycket har orsakat en tvist mellan öst och väst under många århundraden och har varit föremål för viktiga ekumeniska diskussioner under de senaste årtiondena. Den här versionen uteläuter också *Deum de Deo*-formuleringen – ”Gud av Gud” – i delen om Sonen. De orden fanns med i bekännelsen i Nicea men uteläts från den version som antogs vid kyrkomötet i Konstantinopel 381.

En rapport från 1981 från Kyrkornas världsråds Faith and Order-kommission, där den Romersk-katolska kyrkan är en fullvärdig medlem, rekommenderar ”att den ursprungliga formen av den tredje artikeln i trosbekännelsen, utan *filioque*, överallt ska erkännas som normativ och återställas, så att hela det kristna folkets gemensamma tro på den helige Ande kan bekännas i denna form.”<sup>5</sup> *Filioque*-formuleringen ingår fortfarande i den liturgiska traditionen för de latinska och andra kyrkor i väst, men biskoparna av Rom utelämnar den när de reciterar bekännelsen vid ekumeniska möten tillsammans med ledare för kyrkorna i öst. I ett dokument från Vatikanen från 1995 förklaras det så: ”Den Katolska Kyrkan erkänner det konciliära, ekumeniska, normativa och oåterkalleliga värdet, som uttryck för Kyrkans och alla kristnas gemensamma tro, i den trosbekännelse som bekändes på grekiska i Konstantinopel 381 av det andra ekumeniska kyrkomötet. Ingen trosbekännelse som är specifik för en särskild liturgisk tradition kan motsäga detta uttryck för tron som undervisats och bekänts av den odelade Kyrkan.”<sup>6</sup>

<sup>2</sup> Angående den version av nicenska trosbekännelsen som används i vårt material, se kommentaren i längre ner i detta instruktionsavsnitt.

<sup>3</sup> Det finns olika svenska översättningar av den nicenska trosbekännelsen. I det här materialet citeras den översättning som antagits av flera ortodoxa kyrkor i Sverige, och som används i olika ekumeniska sammanhang av Sveriges kristna råd.

<sup>4</sup> Vi har valt att översätta med ”den helige Ande”, inte ”den heliga Anden” (Bibel 2000), för att trosbekännelsens formuleringar är så centrala i årets material, och för att vi också använt befintliga svenska översättningar för flera andra liturgiska och patristiska texter.

<sup>5</sup> WCC Faith & Order Paper 103, Spirit of God, Spirit of Christ: Ecumenical Reflections on the Filioque Controversy (1981).

<sup>6</sup> Pontifical Council for Promoting Christian Unity, The Greek and Latin Traditions regarding the Procession of the Holy Spirit (1995).

# Gudstjänstordning

L Ledare  
T Textläsare  
A Alla

## Inbjudan

*Från kyrkorummets huvudingång*

L Lovad vare vår Gud i alla tider.

A Nu och för evigt. Amen.

L Kom, låt oss tillbe vår konung och Gud.

A **Låt oss tillbe Kristus bland oss, vår konung och Gud.**

L Kom, låt oss falla ner för Herren, vår konung och Gud.

A **Helige Herre Gud, helige starke Gud, helige odödliga, förbarma dig över oss.**

T1 När Jesus kom till Betania fann han att Lasaros redan hade legat fyra dagar i graven.

*Rörelse in i huvuddelen av gudstjänstrummet påbörjas*

T2 När Marta hörde att Jesus var på väg gick hon och mötte honom. Men Maria satt kvar hemma.

T3 Marta sa till Jesus: Herre, om du hade varit här hade min bror inte dött. Men jag vet ändå att Gud skall ge dig vad du än ber honom om.

A **Jesus sa till henne: Din bror kommer att uppstå.**

T1 Marta sade till honom: Jag vet att han ska uppstå vid uppståndelsen på den sista dagen.

A **Jesus sa till henne: Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig ska leva om han än dör, och den som lever och tror på mig ska aldrig någonsin dö.**

T2 Tror du detta?

*Paus*

T3 Tror du detta?

*Paus*

T1 Tror du detta?  
(Joh 11:17–26)

*Längre paus*

## Psalm

L För 1700 år sedan kämpade kristna med trosfrågor, förvirring och svårigheter. Ur dessa kamper lyckades

de uttrycka sin tro gemensamt med orden i den nicenska trosbekännelsen. Idag kommer vi tillsammans som en samlad gemenskap av kristna från olika kulturer och bekännelser för att fira vår gemensamma tro. Kristus är mitt ibland oss.

A **Han var. Han är. Och skall alltid vara.**

## Välkomstord från värd församlingen

### Inledande böner

A **Kyrie, eleison! Herre, förbarma dig!**

T1 All andes skapare och beskyddare du som förökar folken på jorden, låt alla folk lära känna dig: att du är den ende Guden, och Jesus Kristus är din Son, och vi, ditt folk, är får i din hjord.

A **Kyrie, eleison! Herre, förbarma dig!**

T2 Herre, vi ber dig: var vårt stöd, rädda de betryckta bland oss, upprätta de fallna. Visa ditt ansikte för dem som är i nöd.

A **Kyrie, eleison! Herre, förbarma dig!**

T3 Du Herre, som är trofast genom alla släkten, rättfärdig i dina domar, barmhärtig och nådig, förlåt oss våra överträdelser, rena oss med din sanning, och led våra steg så att vi vandrar i helighet och rätt färdighet.

A **Kyrie, eleison! Herre, förbarma dig!**

T4 Herre, låt ditt ansikte lysa över oss med frid och allt gott. Skänk endräkt och fred åt oss och alla som bor på jorden. Ge våra ledare vishet och klokskap, rikta deras vilja mot det som är rätt så att de kan utöva sin makt med rättvisa och fred.

A **Kyrie, eleison! Herre, förbarma dig!**  
jfr Clemens av Rom (ca 35–99)

## Bibelläsningar

### Gammaltestamentlig läsning

*5 Moseboken 6:4–9*

Hör, Israel! Herren är vår Gud, Herren är en. Du skall älska Herren, din Gud, av hela ditt hjärta, med hela din själ och med all din kraft. Dessa ord som jag i dag ger dig skall du lägga på hjärtat. Du skall inpränta dem i dina barn och tala



om dem när du sitter i ditt hus och när du är ute och går, när du lägger dig och när du stiger upp. Du skall binda dem som ett tecken kring din arm, och de skall vara ett kännetecken på din panna. Du skall skriva dem på dina dörrposter och i dina stadsportar.

### Psaltaren 131

Refräng: Hoppas på Herren, nu och för evigt.

Herre, jag är inte övermodig,  
har inga stolta later.

#### Refräng

Jag ägnar mig inte åt stora ting,  
åt det som övergår mitt förstånd.

#### Refräng

Nej, jag har lugnat och stillat min själ,  
jag är som ett litet barn,  
som barnet i moderns famn.

#### Refräng

### Epistelläsning

1 Petrusbrevet 1:3–9

Välsignad är vår herre Jesu Kristi Gud och fader. I sin stora barmhärtighet har han fött oss på nytt till ett levande hopp genom Jesu Kristi uppståndelse från de döda, till ett arv som inte kan förstöras, fläckas eller vissna och som väntar på er i himlen. Ty Guds makt beskyddar er genom tron fram till den frälsning som finns beredd att uppenbaras i den sista tiden. Därför kan ni jubla, även om ni just nu en kort tid skulle få utstå prövningar av olika slag, för att det som är äkta i er tro – och detta är långt dyrbarare än det förgängliga guldet, som dock måste prövas i eld – skall ge pris, härlighet och ära när Jesus Kristus uppenbaras. Ni har inte sett honom men älskar honom ändå; ni ser honom ännu inte men tror på honom och kan jubla i utsäglig, himmelsk glädje då ni nu står nära målet för er tro: era själars räddning.

### Responsorium

T Vår Herre är stor, hans kraft är väldig.  
A **Vår Herre är stor, hans kraft är väldig.**  
T Hans vishet är utan gräns.  
A **Hans kraft är väldig.**  
T Ära vare Fadern och Sonen och den helige Ande.  
A **Vår Herre är stor, hans kraft är väldig.**

### Evangelieläsning

Johannesevangeliet 20:24–29

En av de tolv, Tomas, som kallades Tvillingen, hade inte varit med när Jesus kom. De andra lärjungarna sade nu till honom: "Vi har sett Herren", men han sade: "Om jag inte får se spikhålen i hans händer och sticka fingret i spikhålen och sticka handen i hans sida tror jag det inte."

En vecka senare var lärjungarna samlade igen, och Tomas var med. Då kom Jesus, trots att dörrarna var reglade, och stod mitt ibland dem och sade: "Frid åt er alla." Därefter sade han till Tomas: "Räck hit ditt finger, här är mina hän-

der; räck ut din hand och stick den i min sida. Tvivla inte, utan tro!" Då svarade Tomas: "Min Herre och min Gud." Jesus sade till honom: "Du tror därför att du har sett mig. Saliga de som inte har sett men ändå tror."

### Tystnad/Psalm

### Predikan

### Tystnad/Psalm/Musik

### Vi firar vår gemensamma tro

*Ljusen delas ut medan ledaren säger:*

L Jesus sade: "Jag är världens ljus." I många kristna traditioner ger någon vid dopet ett tänt ljus till den döpte eller en fadder. Jesus kallar också sina efterföljare att vara världens ljus. Vi är var och en bärare av Kristi uppståndelses ljus. Vi tar emot detta ljus från Kristus genom varandra.

*När alla har fått ett ljus, tänder ledaren det första ljuset och delar ljuslågan med dem som är nära, som i sin tur delar lågan tills det nått hela församlingen.*

L Jesus sade till Marta: "Jag är uppståndelsen och livet. Den som tror på mig, även om han dör, ska leva, och den som lever och tror på mig skall aldrig dö. Tror du detta?"

A **"Ja, Herre, jag tror att du är Messias, Guds Son, den som kommer in i världen."**

*Varje person tänder sin grannes ljus. När de gör det säger de "Kristus, vårt ljus". När alla ljus har tänts fortsätter ledaren:*

L Låt oss älska varandra så att vi endräktigt kan bekänna den tro som vi alla döps till:

A **Jag tror på en enda Gud  
allsmäktig Fader,  
skapare av himmel och jord,  
av allt, både synligt och osynligt;  
och på en enda Herre, Jesus Kristus,  
Guds enfödde Son,  
född av Fadern före alla tider,  
Ljus av Ljus,  
sann Gud av sann Gud,  
född och icke skapad,  
av samma väsen som Fadern,  
på honom genom vilken allt blev till;  
som för oss människor och för vår frälsnings skull  
steg ner från himlarna  
och blev kött av den Helige Ande och Jungfru Maria  
och blev människa;  
och som blev korsfäst för oss under Pontius Pilatus,  
led och blev begravd,  
som uppstod på tredje dagen i enlighet med  
skrifterna,  
steg upp till himlarna,  
sitter på Faderns högra sida  
och skall återkomma i härlighet  
för att döma levande och döda, och vars rike aldrig  
skall ta slut;  
och på den Helige Ande,**

som är Herre och ger liv,  
som utgår av Fadern,  
som tillsammans med Fadern och Sonen blir till-  
bedd och förhärligad  
och som talade genom profeterna;  
och på en enda, helig, katolsk och apostolisk kyrka.  
Jag bekänner ett enda dop till syndernas förlåtelse  
och väntar på de dödas uppståndelse  
och den kommande världens liv. Amen.

### Förböner

- T1 Allt skapades ur intet, och dess existens skulle återigen sjunka tillbaka till intet om inte ursprunget till allting själv uppehöll det med sin försyns hand. (Gregorius den store [ca 540-604]).
- T2 Livets Herre, vi tar emot allt skapat från din hand och genom din försyn. Lär oss att leva i din värld med omsorg och rättvisa för allt du har skapat.
- A Vi tror, hjälp vår otro.**
- T1 Jag kallar detta tro: det andliga ljus som genom nåd gryr i själen, som stödjer hjärtat och skänker hoppets gåva. (Isak av Nineve [600-talet])
- T2 Kärleksfulle Gud, ge oss hoppets gåva i överflöd i en värld plågad av strid och oenighet. Stärk ditt folk som lider av likgiltighet och splittring.
- A Vi tror, hjälp vår otro.**
- T1 Det är inte så underligt att vi, när vi tillsammans närmar oss Gud, allra först bekänner att vi tror, eftersom det är detta som kan få oss att leva ett liv i gemenskap. (Rufinus av Aquileia [ca 344-411])
- T2 Barmhärtige Gud, förlåt oss för de gånger vi har misslyckats med att leva ett liv i gemenskap som kristna. Dra oss djupare in i en gemensam tro på dig så att vi kan vittna för världen.
- A Vi tror, hjälp vår otro.**
- T1 Låt tron få råda: tron som leder sinnet till tillit, tron som inte kommer från mänsklig logik, utan är den helige Andes frukt. (Basileios av Caesarea [ca 330-378])

T2 Du himmelska tröstare, vi ber att vi ska lita mer på vishetens gåva från dig än på vår egen listighet.

**A Vi tror, hjälp vår otro.**

T1 Hans ljus uppenbarades och skingrade mörkret i fångelsens dunkel. Han helgade vår födelse och förintade döden när han löste just de bojar som vi var bundna med. (Irenaeus av Lyon [ca 135-198])

T2 Medlidande Herre, led oss att arbeta tillsammans så att vi kan komma med ditt ljus och din frihet där det finns mörker, förtryck, lidande och orättvisa.

**A Vi tror, hjälp vår otro.**

L Som Jesu bröder och systrar ber vi tillsammans med de ord han har lärt oss:

**A Vår Fader...**

### Psalm

#### Avslutande bön (från komuniteten i Bose)

L Gud, vår Fader, ta emot vår lovsång och vårt tack för allt det som redan förenar kristna kring bekännelsen av och vittnesbördet om herren Jesus. Påskynda den dag då alla kyrkor kommer erkänna varandra i den enhet du önskar och för vilken din Son bad till dig i den helige Andes kraft. Hör oss, du som lever och råder nu och för evigt.

**A Amen.**

### Sändning

L Låt oss prisa Herren.

**A Gud, vi tackar dig.**

L Må han som är vår frid och har gjort oss till ett, ge oss nåden att frambära varandra inför Fadern i en enda Ande.

**A Amen.**

# Bibelreflektioner och böner för de åtta dagarna

*En resa genom den Nicenska trosbekännelsen*

## DAG 1

**Gud som råder över universum:  
faderskap och omsorg**

### Bibelläsningar

Jesaja 63:15–17  
Psaltaren 139:1–3, 13, 23, 24b  
1 Korintherbrevet 8:5–6

### Patristisk<sup>7</sup> läsning

#### Från den grekiska traditionen

Begrunda kärlekens mysterier så kommer du att betrakta Faderns famn som Guds enfödde son har uppenbarat. Gud själv är kärlek, och genom kärlek kan vi skåda honom. Genom sin mystiska gudomlighet är Gud fader. Men barmhärtigheten han hyser för oss gör att han blir moder.  
– Klemens av Alexandria (ca 150–215), *Kan den rike räddas?* 37:1–2 (sv övers Gerardus).

#### Till eftertanke:

1. Hur har du upplevt Guds faderliga omsorg och moderliga barmhärtighet i ditt eget liv?
2. Vad hindrar oss från att erkänna varje person som ett Guds barn?
3. Hur påverkas vår uppfattning om och relation till andra av att erkänna Gud som allas Fader?

## Bön

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Vi välsignar dig, Herre, ljusens Fader:  
från dig nedstiger varje god gåva och varje fullkomlig gåva.

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Du har skapat världen och allt den rymmer,

du är himlens och jordens Herre.  
Till alla dödliga ger du liv och andedräkt och allt.

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Du skapade alla folk på jorden.  
För dem har du fastställt tidens ordning  
och rummets gränser.  
I människornas hjärtan har du lagt tanken på evigheten.

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Himmelske Fader, i din stora godhet  
ger du oss en livsväg genom Lagen och Profeterna.  
Barmhärtige Fader, i Jesus, din Son, förkunnade du det  
goda budskapet om riket.

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Tröstens Gud,  
kalla oss att följa dig.  
Stärk våra händers verk.

Refräng: Vi tackar och lovar dig, Herre.

Låt oss bedja.  
Barmhärtighetens Fader,  
förnya vår tro på dig och förena oss genom din kärlek,  
så att vi kan se på varandra som dina barn,  
samlas och förenas till ett.  
Vi prisar dig genom Jesus Kristus, din enfödde Son,  
i den helige Andes gemenskap. AMEN.

### Alternativa patristiska läsningar

#### Från den syriska traditionen

Vem kan betrakta Gud med ett vaket sinne och se hans majestät och betänka hans dolda natur och med sitt inre öga betrakta Guds rena och heliga natur som inte behöver något? [...] Gud som ber, och bönfaller och uppmanar varje människa att leva. Han som lider för att ge oss liv, som söker att finna oss och gläder sig mer åt vår lycka än vi

<sup>7</sup> Av tidiga kristna författare.

själva. Han som ständigt uppmuntrar oss att ta från hans rikedomar och bära bort rikedom från hans förråd, så att vi genom hans skatter kan bli rika och inte fattiga. Han som inte gläder sig så mycket åt sitt eget liv som att vi lever.  
– Filoxenos av Mabbugh (ca 440–523), *Tal 7*.

#### Från den latinska traditionen

Livets källa är det yttersta goda, från vilket livsförmågan fördelas till alla, medan han själv har livet boende i sig själv. Han tar inte emot från någon som om han behövde något. Han skänker goda gåvor till andra snarare än att låna från andra för sig själv, för han behöver oss inte [...] Vad kan då vara mer underbart än att närma sig honom och hålla sig till honom? Kan det finnas en större glädje? Vad mer kan den människa önska som har sett och fritt smakat av källan med levande vatten?

– Ambrosius av Milano (ca 337–397), *Brev IV*, 11, 18.

## DAG 2

### Skapelsen som Guds verk

#### Bibelläsningar

1 Mosebok 1:1–5

Psaltaren 148:1, 3, 9–14

Romarbrevet 8:19–23

#### Patristisk läsning

##### Från den grekiska traditionen

Gud kan inte skådas med mänskliga ögon, men ses och uppfattas genom sin försyn och sina verk. Det är uppenbart för den som ser ett fullt utrustat fartyg segla in från havet och lägga till i en hamn, att det har en rorsman som styr det. På samma sätt måste också vi begripa att Gud är universums rorsman, även om han inte är synlig för kroppsliga ögon eftersom han är ofattbar.

– Theofilos av Antiokia (100-talet), *Till Autolykos*, 1:5.

#### Till eftertanke:

1. Vi tror att Gud är närvarande i hela skapelsen även om hans närvaro ibland är svår att uppfatta.
2. Skapelsen är en gåva från Gud men den är utsatt för lidanden som ofta tillfogas av människor. Hur kan vi bli bättre på att se att vi har ansvar för dess vård och bevarande?
3. Om möjligt, tillbringa lite tid i naturen och erfär hur den förbinder oss med Skaparen.

#### Bön

##### Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Vi prisar dig och tackar dig,  
Gud, trofast i din kärlek,  
för de stora tecknen på din nåd  
och din barmhärtighet med hela skapelsen.

##### Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Du har skapat allting.  
Du betygade att det var gott,  
för din Ande bor i dem alla  
och de tillhör dig, Herre, du som älskar det levande.

##### Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Vi bekänner, Herre, din härlighet som syns  
i universums enorma stjärnströdda vidder och  
i det minsta frö till liv.  
Vi tackar för dina händers verk  
och för att du skapat alla människor.

##### Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Välsignad är du för luften som ger oss liv.  
Välsignad är du för jorden som när oss.  
Välsignad är du för vattnet som släcker vår törst.  
Välsignad är du för elden som värmer oss.

##### Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Vi ger röst åt hela skapelsen och samlar varje sorg och glädje,  
när vi prisar och tackar dig.  
Herre Gud, du gjorde allting,  
och snart kommer du att förvandla dem,  
klä dem i din härlighet.

##### Refräng: Välsignad vare du, Herre!

Låt oss bedja.  
Herre Gud, ljusens Fader,  
styrk våra hjärtan i förväntan och hopp  
när vi arbetar för enhet och tillsammans söker hela  
skapelsens harmoni.  
Låt oss vara brinnande lampor,  
till den dag då din Son kommer i härlighet,  
tillsammans med alla sina helgon i det eviga riket.  
Välsignad är du, nu och i all evighet. AMEN.

### Alternativa patristiska läsningar

#### Från den syriska traditionen

Den första bok Gud givit åt förnuftsvarer är de skapade tingens väsen. Den andra, som är skriven med bläck, är ett tillägg som kom efter överträdelsen.

– Isak av Nineve (600-talet), *Första samlingen*, 5.

#### Från den latinska traditionen

Allt skapades ur intet, och dess existens skulle återigen sjunka tillbaka till intet om inte ursprunget till allting själv uppehöll det med sin försyns hand.

– Gregorius den store (ca 540–604), *Moraliska reflektioner över Jobs bok*, XVI:37, 45.

## DAG 3

### Sonens inkarnation

#### Bibelläsningar

Jeremia 33:14–16

Psaltaren 72:7, 12, 16–17

Johannesevangeliet 1:1–14

#### Patristisk läsning

##### Från den armeniska traditionen

Han tog på sig alla mänskliga lidanden, undantaget synden.  
Det vill säga: Han som ger mat åt allt levande hungrade.  
Han som ger livets vatten åt sina troende törstade. Han som

är de trötta vila kände trötthet. Han som alltid höll Israel vaksamt sov. Han som ska torka bort varje tår från allas ögon grät [...] Han tog på sig vår kropp som kan lida, så att han som är oförmögen att lida kunde lida med den lidande kroppen och han som är odödlig kunde dö med den dödliga kroppen, för att befria oss som är skyldiga.

– Gregor av Skevra (1100/1200-talet), *Om sann tro och renlevnad i dygderna*, 15–17.

#### Till eftertanke:

1. Hur inspirerar och formar tron på Jesus, Guds inkarnerade Son, våra liv?
2. Hur har du upplevt Kristi tröstande närvaro i ditt liv?
3. Varhelst vi ser någon som är törstig, hungrig, gråtande eller lidande, är Kristus närvarande.

#### Bön

**Refräng: Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!**

Guds Ord, du blev kött och kom för att bo bland oss.  
Du har delat vårt liv i allt;  
du dog så som vi alla dör.

**Refräng: Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!**

Davids son, du som var efterlängtd av de rättfärdiga och profeterna,  
du har framburit ett glädjebud för de fattiga;  
du har förkunnat en nådens tid från Herren.

**Refräng: Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!**

Du kom för att bryta slaveriets bojar;  
du vandrade omkring och gjorde gott;  
du har öppnat vägen till Guds närvaro för alla.  
Du kom in i världen i svaghet och fattigdom;  
du har skingrat de övermodiga med din ödmjukhet;  
du kallar de som är trötta och tyngda av bördor till dig.

**Refräng: Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!**

Du är Guds lamm och vår herde,  
Guds tjänare och vår Herre;  
du gjordes till ett med synden för vår skull, vår förlössare.

**Refräng: Ära vare dig, Kristus. Ära vare dig!**

Låt oss bedja.  
Herre Gud, vår Fader,  
dra vår blick till dig  
så att vi tillsammans kan vandra  
från mörker till ditt ansiktes ljus,  
som uppenbarats för oss i Jesus, din Son och vår broder,  
som lever med dig och den helige Ande  
nu och i evighet. AMEN.

#### Alternativa patristiska läsningar

##### Från den syriska traditionen

Nu när de högsta och lägsta varelserna har blivit ett, finns det inte längre högt och lågt. Gud har till och med framträtt på jorden och vår [mänskliga] natur har stigit upp till himlen. När Gud kom ner till oss blev jorden himlen och när Sonen, en av oss, upphöjdes, blev himlen jorden. Himmelen och jord blev ett.  
– Abdisho bar Bahriz (800-talet), *Kommentar till Kyrkans högtider*, s. 58.

##### Från den grekiska traditionen

Detta är Herrens nåd, detta är Herrens sätt att återställa människorna. Han led för att bereda frihet från lidande för dem som lider i honom. Han steg ned för att resa oss upp. Han var med om att födas, så att vi skulle älska honom som är oskapad. Han gick ner i förgängelsen, för att det förgängliga skulle kläs i odödlighet. Han blev svag för vår skull för att vi ska stå upp med kraft. Han steg ner till döden för att ge oss odödlighet och ge liv åt de döda. Slutligen, han blev människa för att vi som mänskligt sett dör ska leva på nytt, och döden inte längre råda över oss.

– Athanasios av Alexandria (ca 295–373), *Festbrev*, 10:8, 19.

#### DAG 4

#### Påskmysteriet: Jesu inkarnation, lidande, död och uppståndelse

##### Bibelläsningar

2 Mosebok 3:7–8  
Psaltaren 16:5, 7, 10, 11  
Filipperbrevet 2:5–11

##### Patristisk läsning

##### Från den latinska traditionen

Gud Fadern var full av barmhärtighet. Han sände sitt skapande Ord som kom för att frälsa oss och uppehöll sig på samma ställe och i samma omgivning som där vi miste livet, och han löste fångelsens bojar. Hans ljus uppenbarades och skingrade mörkret i fångelsens dunkel. Han helgade vår födelse och förintade döden när han löste just de bojar som vi var bundna med.

– Irenaeus av Lyon (ca 135–198), *Bevis för den apostoliska förkunnelsen*, 38 (sv övers Olof Andréén).

#### Till eftertanke:

1. Vi vet att vi alla kommer att dö. Hur förändras sättet vi förhåller oss till den verkligheten av tron på att Jesus utplånar döden?
2. ”Gud låter sig trängas ut ur världen upp på korset, Gud är vanmäktig och svag i världen, och blott så är han hos oss och hjälper oss.” (Dietrich Bonhoeffer)
3. Som den Uppståndne är Jesus med oss till tidens slut. På vilka sätt uppmuntrar det dig i ditt dagliga liv att han är din medvandrare?

#### Bön

**Refräng: Vi prisar och ärar dig, Herre.**

Välsignad är du, Kristus, den förstfödde av allt skapat: du är krönt med härlighet och ära.

**Refräng: Vi prisar och ärar dig, Herre.**

För ditt namn ska alla knän böjas, i himlen, på jorden och under jorden, och alla tungor bekänna att du är Herre.

**Refräng: Vi prisar och ärar dig, Herre.**

Låt oss glädja oss och sjunga lovsånger till dig Kristus, Faderns älskade Son: du är den Uppståndne, du kallar oss att leva i dig.

Vi tillber dig, vi ärar dig, ty du är konungarnas Konung och herrarnas Herre:  
du har öppnat himmelriket för oss.

**Refräng: Vi prisar och ärar dig, Herre.**

Vi tackar dig i alla stunder och vi välsignar ditt namn:  
du är med oss alla dagar till tidens slut.

**Refräng: Vi prisar och ärar dig, Herre.**

Låt oss bedja.  
Herre vår Gud,  
genom att förhårliga din Son Jesus har du befriat oss från döden.  
Genom hans uppståndelse,  
väck våra slumrande hjärtan,  
upplys alla som söker dig  
och låt morgonstjärnan lysa över oss,  
Jesus Kristus, den levande,  
som är Herre i evighet. AMEN.

### Alternativa patristiska läsningar

#### Från den grekiska traditionen

Det är av medlidande med människosläktet som frälsaren har nedstigit till jorden. Ja, han bar vårt lidande redan innan han led på korset, innan han antog vårt kött. Om han inte hade lidit skulle han inte ha kommit för att dela den mänskliga tillvaron med oss. Han led först och nedsteg sedan. Men vad är detta lidande som han genomgick för oss? Det är kärlekens lidande.  
– Origenes av Alexandria (ca 185–254), *Homilior över Hese-kiel*, 6:6 (sv övers Gerardus).

#### Från den syriska traditionen

Kroppen tackar dig, för att den räddades genom din förnedring. Den var ett vilselett får, och lejonet låg i bakhåll för att lemlästa den; synd är det odjur som i hemlighet sliter den i stycken. [...] I stället för vår kropp överlämnade du din kropp till den död som förtärde oss utan att mättas. Bara genom dig mättades och tillintetgjordes den.  
– Efraim Syriern (ca 306–373), *Hymn om jungfruligheten*, 37:5.

## DAG 5

### Anden: livets och glädjens givare

**Bibelläsningar**  
Hesekiel 36:24–28  
Psaltaren 104:24–25, 27–29, 33–34  
Johannesevangeliet 3:4–8

### Patristisk läsning

#### Från den syriska traditionen

Det är inte rätt att säga om den helige Anden att han flyr undan oss när vi syndar och återvänder när vi omvänder oss [...] Vilken nytta har jag av den helige Anden om han kommer och bor i mig först efter att jag blivit rättfärdig? Om han inte finns i mig när jag faller och räcker mig handen för att resa mig upp, hur kan jag då märka av hans hjälp? Vad är det för en läkare som lämnar den sjuke när han blir sjuk för att sedan komma tillbaka till honom när han blivit frisk

igen? Är det inte så att läkaren ser till den sjuke när han är sjuk?  
– Filoxenos av Mabbugh (ca 440–523), *Om den helige Ande* (sv övers Johan Andersson).

#### Till eftertanke

1. Guds Ande förnyar jordens ansikte varje dag och kallar oss att samarbeta.
2. Vad är källorna till glädje i ditt liv och hur är de relaterade till den helige Ande?
3. Var ser vi att den helige Ande verkar genom att övervinna våra splittringar och dra oss in i en djupare enhet, och hur kan vi delta i detta arbete?

### Bön

**Refräng: Amen, amen! Halleluja!**

Du är Anden som blåstes över Adams ansikte,  
som gjorde mänskligt kött till en levande varelse.

**Refräng: Amen, amen! Halleluja!**

Du är Anden som ges av den Uppståndne:  
våra synder har förlåtits.

**Refräng: Amen, amen! Halleluja!**

Du är Anden som utgöts på pingsten:  
du öppnade vägen för evangeliet att nå alla människor.  
Du är Anden som väcker vår bön:  
vi är burna av Guds kärlek.

**Refräng: Amen, amen! Halleluja!**

Du är Guds Ande, utgjuten över de döda:  
gravarna ska öppnas och de döda ska uppstå.

**Refräng: Amen, amen! Halleluja!**

Låt oss bedja.  
Gud vår Fader,  
du har uppenbarat för oss ditt livs underbara mysterium genom att sända din Son till världen  
och dela med oss din Ande, helighetens och glädjens Ande.  
Låt oss glädja oss i Anden  
som förnyar jordens ansikte och drar oss mot enhet.  
Vi bekänner vår tro på dig,  
den ende Guden, trefaldigt helig:  
Fader, Son och helig Ande.  
Välsignad är du, nu och i evighet. AMEN.

### Alternativa patristiska läsningar

#### Från den grekiska traditionen

Detta är min Gud, alla herrars Herre, som ensam sträckte ut himlen och stadfäste jordens bredd under den, [...] som grundade jorden ovanpå vattnet och gav jorden den anda som när den. Det är hans andedräkt, som ger liv åt allting. Om han skulle hålla tillbaks sin anda skulle allt förgås. Denna anda finns i din andhämtning och skälver i ditt bröst. Du andas Guds anda – och du vet det inte.  
– Theofilos av Antiochia (100-talet), *Till Autolykos*, I:7 (sv övers Gerardus).

#### Från den latinska traditionen

”Er fader i himlen skall ge helig Ande åt dem som ber honom.” Detta är den Ande i kraft av vilken kärleken utgjuts

i våra hjärtan, den som får oss att följa Guds bud genom att älska Gud och vår nästa. Detta är den Ande i vars kraft vi ropar: "Abba! Fader!" Det är alltså Anden som ger oss förmågan att be, och det är samma Ande som vi längtar efter att ta emot. Det är Anden som får oss att söka, och som vi önskar att finna.

– Augustinus av Hippo (354–430), *Utläggning över Psaltaren* 118, 14:2.

## DAG 6

### Kyrkan: De troendes gemenskap

#### Bibelläsningar

Jesaja 2:2–4  
Psaltaren 133  
Efesierbrevet 4:1–6

#### Patristisk läsning

##### Från den latinska traditionen

Kyrkan är en enhet som genom att ständigt fortsätta växa utsträcks till en vidare skara av människor. Solen har många strålar, men de utgår likväl från en och samma källa. Likaså har trädet många grenar, men har trots det bara en enda, hård och seg rot. [...] På samma sätt är det med Kyrkan. När hon övergjutits med Herrens ljus sprids strålarna över hela jorden, men likväl är det ett enda ljus som sprids överallt utan att kroppens enhet splittras. Hon utsträcker sina grenar över hela jorden genom sin överflödande rike-  
dom.

– Cyprianus av Karthago (ca 210–258), *Om Kyrkans enhet*, 5 (sv övers Erik Claesson).

##### Till eftertanke:

1. Kyrkan är kallad att sprida Kristi ljus över världen. Var upplever du denna verklighet i dina egna sammanhang?
2. Även om Kyrkan i Kristus är en enda kropp, är kyrkorna historiskt uppdelade. Hur har du upplevt smärtan från denna splittring?
3. Kyrkan som den helige Andes gemenskap, fridens och fredens givare, sänds ut för att leva och sprida budskapet om fred och frid i världen. På vilka sätt kan kyrkorna möjliggöra för sina medlemmar att uppfylla denna kallelse?

#### Bön

##### Refräng: Herre, hör vår bön!

Vid den tomma graven anförtrodde du nyheten om din uppståndelse åt kvinnorna:  
befria alla evangeliets budbärare från rädsla.

##### Refräng: Herre, hör vår bön!

På vägen till Emmaus förklarade du lagen och profeterna för lärjungarna:  
öppna våra sinnen så att vi förstår Skrifterna.

##### Refräng: Herre, hör vår bön!

I övre salen gav du dina vänner din frids gåva:  
hjälp oss att behålla denna frid och fred genom vår ömsesidiga kärlek.

##### Refräng: Herre, hör vår bön!

Vid stranden utnämnde du Petrus till herde över din flock:  
upprätthåll med din Ande ledarna för våra gemenskaper,  
församlingar och kyrkor.

##### Refräng: Herre, hör vår bön!

Du samlade de skingrade lärjungarna på berget innan du återvände till Fadern:  
ge enhet i tro och kärlek till alla som tror på dig.

##### Refräng: Herre, hör vår bön!

Låt oss bedja.  
Himmelens och jordens Gud,  
din Son Jesus Kristus har uppenbarat dig som vår Fader  
och lovat oss din gåva, den helige Ande:  
ge din Kyrka kraft att övervinna våra splittringar som  
väcker anstöt,  
så att vi kan vittna om livet i gemenskap med dig,  
i vår trosbekännelses enhet  
och i kärleken till ömsesidig tjänst.  
Genom Kristus, vår Herre. AMEN.

### Alternativa patristiska läsningar

##### Från den armeniska traditionen

Heliga fäder och sanningens lärare! Ledare och herdar för Kristi hjord! Ni som leder och förvaltar Guds hus! Idag ser jag er samlade i en ande och i en kropp, i trohet mot honom som är huvudet för alla. Vem har fört er till denna fridfulla hamn av fred, ni fredsskapare i världen, om inte den helige Ande som har skänkts till oss från himlen som vår frid? Och för vilket syfte, om inte för att börja bygga Guds tempel som revs ner och förstördes, som det ondas upphovsman förgjorde?

– Nerses av Lambron (1152–1198), *Synodalt tal*.

##### Från den grekiska traditionen

Oräkneligt många är de män, kvinnor och barn, vilka är vitt skilda i fråga om ursprung och utseende, hemland och språk, klass och ålder, kunskap och yrke, levnadssätt, seder och böjelser, vetenskap och ära, öde, humör och vanor, men som i Kyrkan alla blir till ett, pånyttfödda och återskapade i Anden. Alla blir märkta av en gudomlig prägel: att vara i Kristus och bära hans namn. Detta enkla, enande och obrytbara tillstånd, som de har del i genom tron, tillåter inte längre de många och djupgående skillnader mellan dem att spela någon roll, eftersom alla gemensamt relaterar till och möts i [Kyrkan].

– Maximos Bekännaren (ca 580–662), *Mystagogi*, 1.

## DAG 7

### Dopet in i Herrens död och uppståndelse

#### Bibelläsningar

Mika 7:18-19  
Psaltaren 51:1, 7, 10, 12  
Matteusevangeliet 28:16–20

#### Patristisk läsning (kongruens)

##### Från den grekiska traditionen

Sådan är kraften i tron på Kristus, sådan är hans överflödande nåd: Liksom elementet eld, när det möter malm från gruvan, genast förvandlar jord till guld, så gör dopet dem som tvags till guld istället för lera. Anden faller då som eld in i våra själar, bränner upp ”bilden av det jordiska”, och frambringar ”bilden av det himmelska”: nyskapad, ljus och glittrande, som från smältugnen.

– Johannes Chrysostomos (ca 350–407), *Homilia över Johannesevangeliet*, X:2.

#### Till eftertanke:

1. Kristna döps in i Kristi död och uppståndelse. Vad betyder ditt dop för dig idag?
2. Synden förfular oss på olika sätt. Genom dopet befriar Gud oss från denna förnedring.
3. Trots olika kyrkliga traditioner och praxis, hur påverkar bekännelsen ”en Herre, en tro, ett dop” (Ef. 4:5) våra relationer med andra kristna?

#### Bön

##### Refräng: Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

För att du har kallat oss till tro i dopet, för den gemenskap vi delar i det nya förbundet, för din närvaro i den heliga Kyrkan.

##### Refräng: Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

För vittnesbördet från förföljda kristna, för lidandet i deras martyrium, för deras deltagande i Kristi lidande.

##### Refräng: Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

För alla som kyrkans ledare som är satta att tjäna gemenskapen, för dem som ber och arbetar för försoning mellan kyrkorna, för dem som ger sina liv åt enheten.

##### Refräng: Herre, vi tackar dig och välsignar ditt namn!

Låt oss bedja.  
Gud, vår Fader, vi prisar dig och välsignar ditt namn. Tag emot vår tacksägelse för den enhet kristna redan har i bekännelsen till Herren Jesus. Vi ber dig, påskynda den dag då vi ser det fulla ömsesidiga erkännandet av våra kyrkor i en sådan gemenskap som du önskar, och för vilken din Son bad. Vi ber detta i den helige Andes kraft. AMEN.

#### Alternativa patristiska läsningar

##### Från den syriska traditionen

Guds Son steg ned från himlen, blev människa och upphöjde dig från avgrunden, så att du skulle bli en Guds son. Han blev din broder i en livmoder fylld av helighet och gjorde dig till sin broder i dopets livmoder [...] En Guds son gjorde han av dig, tillsammans med sig, i vattnet, så att han, den enfödde, får broder genom den andra födelsen. Ja, han blev själv människa genom en andra födelse, och genom denna andra tillblivelse gjorde han av dig en Guds son.  
– Jakob av Serugh (ca 451–521), *Tal 10*.

Från den latinska traditionen  
Människa, du vågade inte lyfta ditt ansikte mot himlen, du sänkte dina ögon mot marken – och plötsligt fick du ta emot Kristi nåd. [...] Lyft då dina ögon mot Fadern, som har fött dig genom dopet, mot Fadern som har återlöst dig genom

sin Son, och säg: ”Vår Fader!”

– Ambrosius av Milano (ca 337–397), *Sakramenten*, V:19.

#### DAG 8

##### Väntan på riket och det kommande livet

#### Bibelläsningar

Uppenbarelseboken 21:1–4

Psaltaren 85:8, 10–12

Lukasevangeliet 12:35–40

#### Patristisk läsning

##### Från den syriska traditionen

Den människa som lever i kärlek i denna skapelse andas det liv som kommer från Gud. Redan i denna värld andas hon återfödelsens luft. I denna luft kommer de rättfärdiga att glädja sig vid uppståndelsen. Kärleken är det rike som vår Herre mystiskt lovade lärjungarna att de skulle äta av i hans rike. För när vi hör honom säga ”Ni skall äta och dricka vid mitt rikes bord”, vad skulle vi äta, om inte kärlek? Kärleken, snarare än mat och dryck, är tillräcklig för att nära en människa. Detta är det vin som ”gläder människans hjärta”. Välsignad är den som dricker av det vinet!

– Isak av Nineve (600-talet), *Första samlingen*, 43.

#### Till eftertanke:

1. Kärlek kommer att vara verkligheten i Guds rike. Konkreta handlingar av godhet gör detta rike närvarande i våra liv.
2. Genom att leva i förväntan på Guds rike, hur kan vi vara med och konkret skapa tecken på det kommande riket i världen idag?
3. Vi kallas att vara redo för Herrens andra ankomst. Hur förbereder vi oss för den?

#### Bön

##### Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Kristus, du som blev fattig för vår skull och som lovar att de fattiga ska ära himmelriket, du fyller oss med dina rikedomar.

##### Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Jesus, som har ett mildt och ödmjukt hjärta, som uppenbarar en ny värld för dem som förtröstar på dig, du ger oss din fullhet.

##### Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Kristus, som föll på knä och bad med ansiktet mot marken, du som mitt i sorgen banade en tröstens väg, du är glädjen som ingenting och ingen kan ta ifrån oss.

##### Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.

Herre Jesus, som störtar härskare och makter och som klär fredsstiftare härlighetens klädnad, du förvandlar oss till din avbild.

##### Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.



Herre Kristus, barmhärtig och medlidande, som på korset förlät rövaren som dog tillsammans med dig, vi bönfäller dig: Tänk på oss när du kommer med ditt rike.

**Refräng: Jesus Kristus är herre, Gud fadern till ära.**

Låt oss bedja.

Herre, påskynda din stora och härliga dag! I vårt mörker är det många män och kvinnor som inte längre hoppas. Bevara trons låga i de svagas och lidandes hjärtan. Må Kyrkan vara en trogen budbärare av din son Kristus seger över döden, och en fyrbåk för förväntan på hans återkomst i härlighet. Han är den Levande, med dig och den helige Ande, nu och i evighet. AMEN.

### **Alternativa patristiska läsningar**

#### **Från den grekiska traditionen**

Du är den, Herre, som har befriat oss från fruktan för döden. Du är den som har gjort målet för det jordiska livet till början av det sanna livet. Du är den som för en tid låter våra kroppar vila i sömn och åter väcker oss vid den sista

basunens ljud. Du är den som anförtror åt jorden vårt stoft, som du har format med dina egna händer. Åter ger du liv åt din gåva, du förvandlar genom odödlighet och skönhet det i oss som är dödligt och oformligt. [...] Du är den som för oss har öppnat vägen till uppståndelsen genom att bryta ned dödsrikets portar och göra dödens herre maktlös.

– Gregorios av Nyssa ca 335–395), *Den heliga Makrinas liv*, 24 (sv övers Sten Hidal).

#### **Från den latinska traditionen**

Genom hoppet ammar Gud oss, ger oss näring, stärker oss och ger oss tröst i detta strävsamma liv. I hoppet sjunger vi ”halleluja”. Se bara vilken glädje det finns i hoppet! Hur kommer då själva verkligheten att vara! Du undrar hur det kommer att bli. Lyssna på vad som står skrivet: ”De får njuta överflödet i ditt hus.” Det är den verkligheten hoppet handlar om. Vi är törstiga och vi är hungriga. Det måste innebära att vi ska bli mätta. Hungriga längs vägen, mättade när vi kommer hem. När ska vi bli mättade? ”Jag ska bli mättad när din härlighet uppenbaras.” [...] Då kommer det att bli ”halleluja” på riktigt, medan det nu bara är som ett hopp.

– Augustinus av Hippo (354–430), *Predikningar*, 255:5.

# Kommuniteten i Bose

Den monastiska gemenskapen i Bose strävar efter att i vår tid gestalta det monastiska levnadssättet genom att ingå i den tradition som är karakteristisk för kristna i både öst och väst och som inneburit att män och kvinnor allt sedan de första århundradena har övergett allt för att försöka leva ut evangeliet radikalt i celibat och förenade i gemenskap.

Bose grundades 1968 på initiativ av broder Enzo Bianchi, tillsammans med några bröder och systrar. Det har varit en ekumenisk kommunitet ända från början eftersom kristna från olika kyrkor fanns med redan bland de första som avlade sina löften 1973. Det är därtill en kommunitet med både män och kvinnor, som lever i celibat som ett gensvar på Kristi kallelse. Idag erkänns den av den Romersk-katolska kyrkan som ett kloster sui iuris med stiftsrättigheter – det vill säga förankrad i de lokala församlingarna i Piemonte, och samtidigt ett kloster som är helt självständigt i sin interna förvaltning och där alla medlemmar, som tillhör olika kristna kyrkor, åtnjuter samma rättigheter.

Bröderna och systrarna i Bose, som utövar sitt sökande efter Gud genom att följa Jesus Kristus, strävar efter att leva ut en evangelisk radikalitet i celibat och ett gemensamt liv, i lydnad, fattigdom och stabilitet enligt Boses regel, och de inspireras av de stora monastiska traditionerna från öst och väst. I detta sätt att leva, som är grundat i dopet och närt av eukaristin, sätter bröderna och systrarna högt värde på de insikter som kommit genom den ekumeniska rörelsen och genom Andra Vatikankoncilietns läror.

Bröderna och systrarna i Bose strävar efter enkelhet och det mest väsentliga i livet: det är ett klosterliv som består av bön och arbete, för att utföra det enda sanna "arbetet" för den monastiska brodern eller systemen: att tro på och leva i den som Gud har sänt, Jesus Kristus.

Tre gånger om dagen samlas kommuniteten för gemensam bön och omgärdar så tiden med att sjunga psaltarpsalmer och lyssna på Guds ord som förkunnas i Skriften, enligt den mycket gamla tradition som Kyrkan har ärvt från Israels folk. Det faktum att vi tillhör olika kristna samfund har lett till att vi har formulerat en egen version av tidegården, som är lämplig att bedjas av alla kristna. Så föddes *Pregnhiera dei*

*Giorni*, som publicerades första gången 1973 och därefter upprepade gånger har utökats och utvecklats för att ha en ekumenisk daglig liturgi som är organisk och i samklang med vår vardag. Samtidigt som man behållit den struktur som är karakteristisk för västlig liturgisk bön, bygger den på de rika liturgiska och trosrättiga arven från kyrkor i både öst och väst, vilket innebär att den kan vara till hjälp för bönelivet när olika kristna grupper och samfund vill be tillsammans och samtidigt respektera varandra skillnader.

Den gemensamma bönen genljuder i varje broder och systers liv genom personlig bön, främst *lectio divina* – en andlig läsning av bibeltexter – som också gästerna erbjuds att dagligen praktisera under ledning av en medlem i kommuniteten. På lördagskvällar samlas kommuniteten och gästerna för en bönevaka som en förberedelse för söndagens eukaristi. De lyssnar till söndagens bibeltexter och priorn, eller en broder eller syster utsedd av honom, hjälper kommuniteten att urskilja hur den skriftställen i lektionariet belyser varandra på ett andligt plan.

Alla bröder och systrar arbetar, och försörjer sig på så sätt med sina egna händer, efter apostlarnas och fädernas exempel, och engagerar sig i olika aktiviteter som kan förändras över tid. Även om det inte finns något specifikt arbete för den monastiska kommuniteten, utförs olika arbeten för att tillgodose gemenskapens, gästernas, de fattigas och kyrkornas behov. Grönsaksodlingar, fruktträdgårdar, olivlundar, vingårdar, ikon- och ljusverkstäder, ett snickeri, ett förlag, liksom biblisk och patristisk forskning och studier av den stora judiska och kristna traditionen är några av de yrkesverksamheter som utvecklats hittills.

Gästfrihet har utövats ända sedan klosterlivets ursprung. I Bose och i dess mindre kommuniteter – för närvarande tre: i Ostuni i Apulien, i Assisi och i Civitella San Paolo nära Rom – eftersträvar bröderna och systrarna att välkomna alla och att i varje människa skönja närvaron av Kristus som sa: "Jag var en främling och du välkomnade mig" (Matt 25:35). Särskild uppmärksamhet ägnas åt dem som behöver en plats att vara för sig själva på, för att ta en paus i stillhet, för att delta i våra böner och våra liv eller för samtal om världens och Kyrkans problem.